

INTERJÚ KRASZNAI MIHÁLYNÉVAL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás célja, hogy személyes nézőpontból ismertesse meg 1956 legfontosabb eseményeit, valamint azt, hogy az akkor élt emberek ezt hogyan élték át. Az óramodul megvilágítja a mindennapi élet eseményeit is, emberléptékűvé teszi a forradalom és szabadságharc világát. **Nyolcadik és tizenkettedik osztályban** történelemórára ajánljuk.

A feladatsor egy egész órát kitehet, de az egyes részművek, a hozzájuk kapcsolódó feladatok felcserélhetők, elhagyhatók.

Nevelési célok: A tanuló megismeri és átérzi a forradalom és szabadságharc hőseinek és áldozatainak a sorsát, szolidáris velük. Belátja, hogy a szovjet megszállás és a kommunista diktatúra a lakosságot szabadságjogaiban korlátozta.

Képes felhasználni különböző visszaemlékezők adatközléseit, kiszűrve azok szubjektív elemeit, objektív történelmi kép kialakítása céljából az adott korról.

Átlátja, hogy nehéz történelmi helyzetben az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolja.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Dolgozók Pártja (MDP), népköztársaság, ÁVH, besúgó hálózat, egypártrendszer, pártállam, MEFESZ, intervenció.

Rákosi Mátyás, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál.

Az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei: 1945, 1956. október 23., 1956. november 4., Corvin-köz, Kilián laktanya

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára)

Az óraelem felhasználásának vázlatos összefoglalása:

- Órát megelőző házi feladat (interjú megtekintése)
- A videóhoz kapcsolódó kérdések, feladatok; a források feldolgozása és összevetése az elmondottakkal.
- Házi feladat (opcionális)

A tananyagegységet **szóbeli értékelés** zárhatja.

II. A foglalkozás előkészítése

Házi feladat az órát megelőzően: tekintsék meg a diákok a Krasznai Mihálynéval készült interjút. (Mivel a felvétel több mint 25 perces, ezért ebben az esetben nincs idő az órai közös megtekintésre.)

Szorgalmi feladat: Az alábbi oldalon néhány tanuló keressen atrocitásokat a tanácsköztársaság idejéből! Néhány mondatban összegezzék a tapasztaltakat osztálytársaikkal! Próbálják meg röviden összefoglalni, milyen társadalmi és politikai hatása, továbbélése lehetett az eseményeknek! Adatbázis:

http://konfliktuskutato.hu/index.php?option=com_maps&view=map&layout_id=10&tmpl=itr&Itemid=192

A vörösterrorról: http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/vary_albert_adatai_a_voros_terror_aldozatairol/

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

III. A foglalkozás

1956 elején

Mi történt 1956 elején? Mozgalmas évnak lehetett elébe nézni. Ezekről információkat itt lehet találni: http://mult-kor.hu/20060115_1956_januar_a_forradalmi_ev_hajnalan (A buszbalesetet és a földrengést az interjúalany említi.)

„Hazudott éjjel, hazudott nappal, hazudott minden hullámhosszon.”

Az interjúalany említi, hogy az egyetlen állami hírforrás akkoriban a **Kossuth Rádió** volt. Az órán belehallgathatnak valamelyik beszédbe (Kádár Jánoséba - okt. 24.), majd összevethetik ezt a **Szabad Európa Rádió** aznapi adásával. Milyen különbségeket tapasztalnak a „hivatalos” kommuniké és az alternatív hírforrás között **tartalomban**, **nézőpontban**, **stílusban** és **hangnemben**? Milyen **szavakkal** jellemzi az egyik, milyen szavakkal a másik médium a forradalomban résztvevőket? A feladathoz szükséges hanganyagok meghallgathatók vagy letölthetők a linkre kattintva: <http://1956.mti.hu/pages/Audio.aspx>

Adományok, gyűjtés a rászorulóknak

Az alábbiakban két korabeli írást és egy képet láthatunk a kihelyezett adománygyűjtő ládáról.

- Miért volt szükség a felíratra vajon az adománygyűjtő láda fölött?
- Beszélgék meg a diákok, milyen esetekben vettek már részt gyűjtésben az életük során! (Pl. karácsonyi adománygyűjtés az iskolában)
- Mit gondolnak, miért fontos ilyen helyzetben a szolidaritás?

„Egy láda pénz. A Rákóczi út sarkán – a gyógyszerár előtt – nagy a tolongás. Az emberek megállnak, megrendülten olvassák a falragaszt, majd tárcájukért nyúlnak. A járdán egy láda, hatalmas deszkaláda áll, tele van tíz, húsz, ötven és százforintosokkal. Egy láda pénz a forradalom árváinak támogatására. A gyűjtés elindítója a Magyar Írók Szövetsége.”
(Egyetemi Ifjúság, 1956. november 4.)

„Oktogon tér 1. sz. ház kapualja. Egy üres szovjet löszeres láda a földön, a kapura plakát szögezve: »Tiszta forradalmunk lehetővé teszi, hogy így gyűjtsünk mártírjaink családtagjainak.« Az arra menő asszonyok, férfiak, katonák, gyermekek egymás után dobják forintos, filléres adományait. A megsegítésre szánt forintosok csengve hullanak be abba a löszeres ládába, amelyből talán még egy hete a zsarnokok halált hozó töltényeikkel ölték halomszámra szabadságharcosainkat.”
(Magyar Világ, 1956. november 3.)

A képen: Pénzgyűjtés az utcán, az őrizetlen ládát a Magyar Írók Szövetsége helyezte ki. (Kép forrása: Fortepan.hu)

További szövegek és képek ezzel kapcsolatban fellelhetők: <http://www.artpool.hu/Erdely/sajto/Boros.html>

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Drámajáték lehetősége: az alábbi képek (a óvóhelyek hiányában) a pincébe bújó emberekről készültek. Alakítsanak ki a diákok kis csoportokat, majd találjanak ki jeleneteket, melyek a korabeli bujkálók mindennapjait mutatják be. Adják elő a rövid kis életképeket osztálytársaik előtt!

Élet a pincében a forradalom idején, Telefunken rádió. (Kép forrása: Fortepan.hu)

Élet a pincében a forradalom idején. (Kép forrása: Fortepan.hu)

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Változó városkép

Budapest és főként a Belváros arculata sokat változott az 1956-os szabadságharc hadi eseményeinek következtében. Az alábbi képeken az interjúban is említett helyszínek közül látható kettő. Az alábbi oldalon a diákok ugyanannak a helyszínek (Körút és Üllői út sarok) változásait figyelhetik meg – a bal oldali sávban az interjúban említett lottóházzról is találnak felvételt. (<http://egykor.hu/budapest-ix-kerulet/ulloi-ut---ferenc-korut-sarok/2043>)

Nézzék meg ezeket a felvételeket, és beszéljenek róla, mit jelentett 1956 Budapest utcaképeinek!

Üllői út - József körút kereszteződése, balra szemben a Corvin (Kisfaludy) köz. (Kép forrása: Fortepan.hu)

Nagykörút - Üllői út kereszteződés, jobbra a Kilián laktanya. (Kép forrása: Fortepan.hu)

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Ezen az oldalon – az első képen - az interjúban is említett helyszín (Móricz Zsigmond körtér) és a szintén említett barikádok is láthatók. (<http://abcug.hu/1956-helyszinei-akkor-es-most/>) Figyeljék meg a diákok alaposan a képet, és válaszoljanak az alábbi kérdésekre:

- Miből hozták létre a barikádot a képen?
- Kik sétálgatnak az utcán? (Nemük, életkoruk, társadalmi hovatartozásuk stb.)
- Milyen idő lehetett a kép készültekor? Következtessenek a ruházatból!
- A harci eseményeknek a barikádon kívül milyen nyomai láthatók a képen?
- A képen látható egy falfirka is. Milyen egyéb jelszavak és feliratok köthetők 1956-hoz?
- Miben változott a tér arculata 1956 után? Napjainkban melyek a legfontosabb különbségek? További képek erről a helyszínről – ezekhez kapcsolódva további kérdések és felvetések fogalmazhatók meg. (Képek forrása: Fortepan.hu)

A forradalom emberi veszteségeiről itt található néhány táblázat:

<http://mek.oszk.hu/01900/01937/html/szerviz/tablazat/tabhalot.htm>

IV. Házi feladat

Budapesti vagy környékbeli iskolások felkereshetik a helyszíneket és készíthetnek mai felvételeket, megkeresve azt, hol készültek ezek a korabeli fotók.

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.